

РЕШЕНИЕ

№ 25585

гр. София, 28.07.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 69 състав, в
публично заседание на 09.07.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Милена Славейкова

при участието на секретаря Грета Грозданова и при участието на прокурора Ивайло Занев, като разгледа дело номер **5906** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производство е по реда на чл.145-178 АПК, вр. с чл. 84, ал. 3 от ЗУБ.

Образувано е по жалба на М. М. Клейб Ю., ЛНЧ [ЕГН], [дата на раждане] в [населено място], област Х., С., със съдебен адрес [населено място], [улица], ет.1, чрез адв. А. П. от САК, срещу Решение № 3052 от 10.04.2025 г. на председателя на ДАБ при МС, с което му е отказано предоставяне на статут на бежанец и хуманитарен статут, поради липса на предпоставките по чл.8 и чл. 9 и на основание чл. 75, ал.1, т. 2 и т. 4 от ЗУБ.

В жалбата са изложени доводи за незаконосъобразност на оспореното решение като постановено при съществени процесуални нарушения и неправилно приложение на закона. Жалбоподателят поддържа, че има основателни опасения от преследване и заплахата за живота. Поддържа, че анализът на актуалната обстановка в С. е формален и не кореспондира с личната му бежанска история. Жалбоподателят намира, че административният орган не е изследвал дали отклонението от военна служба, за което се налага наказание лишаване от свобода, не е в нарушение на чл.3 от ЕКПЧ. Твърди, че към момента в С. е налице вътрешен въоръжен конфликт на цялата територия на страната, като административният орган не е изследвал региона на страната, в който евентуално кандидатът ще бъде върнат. Претендира се отмяна на решението. Допълнителни съображения за незаконосъобразност на решението са изложени в жалба-допълнение от 01.07.2025 г. и писмени бележки от 16.07.2025 г., чрез адв. А. П..

Ответникът – председател на ДАБ при МС, чрез упълномощения процесуален представител юрк. М. К., оспорва жалбата в писмени бележки от 08.07.2025 г. Претендира за отхвърляне на оспорването поради липса на основания по чл.8 и чл.9 от ЗУБ.

Представителят на Софийска градска прокуратура изразява становище за неоснователност на

жалбата.

Административен съд София-град след като прецени събраните по делото доказателства, ведно с доводите, възраженията и изразените становища на страните, прие за установено следното:

Не е спорно по делото, че М. М. Клейб Ю. е подал молба рег. № УП-6587 от 28.06.2024 г. за предоставяне на международна закрила, когато са попълнени регистрационен лист и Евродак дактилоскопна карта. Личните му данни са установени с декларация по чл.30, ал.1, т.3 от ЗУБ. Впоследствие представил копие на лична карта, издадена от МВР на Сирийска арабска република, която потвърждава личните му данни.

На проведено на 15.08.2024 г. интервю кандидатът заявил, че е напуснал С. през м. май 2024 г., за Турция, където останал около два месеца. Влязъл в България нелегално на 21.06.2024 г. и бил заловен от полицията. Не е бил арестуван или осъждан в страната си на произход, не е имал проблеми поради религиозна или етническа принадлежност, не членува във въоръжена групировка или политическа партия, не са му отправени лични заплахи. Последният му адрес в С. е в [населено място], където останали да живеят родителите му, една сестра и един брат. В С. учил до 7 клас, а после работил като хлебар/пицар. Напуснал, защото искал да си осигури повече пари, а там не можел да си намери хубава работа, а също – заради войната и влошената обстановка там, нямало сигурност, имало проблеми. Не можел да живее нормално и да се издържа, не му достигали финансите, заради трудното икономическо положение. Не би се завърнал с С., защото ще го вземат в казармата или ще умре, защото там няма нормален живот.

Постановено е обжалваното Решение № 3052 от 10.04.2025 г. на председателя на ДАБ при МС, с което на сирийския гражданин е отказано предоставяне на статут на бежанец и хуманитарен статут, поради липса на предпоставките по чл.8 и чл. 9 и на основание чл. 75, ал.1, т. 2 и т. 4 от ЗУБ. В решението е прието, че за него не са налице предпоставките за предоставяне на статут на бежанец по ЗУБ съгласно чл. 8, ал. 1 от ЗУБ, тъй като в хода на административното производство молителят не обосновавал наличието на риск за неговия живот или свобода в държавата му по произход, нито е посочил причини за основателно опасение от преследване. Съобразено е, че молителят не изтъква никакви лични опасения от преследване в страната си на произход – С., а именно по причина на раса, религия, националност, принадлежност към определена социална група, политическо мнение и/или убеждение. Напротив, били изложени единствено икономически твърдения, извън предметния обхват на ЗУБ. Търсецният закрила изрично заявил, че не е имал проблеми от етнически, религиозен или политически характер. Спрямо кандидата не са установени посегателства, които да се определят като действия на преследване по чл. 8, ал. 2-5 от ЗУБ. Формиран е извод, че сирийският гражданин е напуснал страната си не за да търси международна закрила, а за да търси по-добър стандарт на живот в посока Европа. В бежанската история не били изтъкнати конкретни действия на преследване по причините, посочени в чл.8, ал.1 от ЗУБ, нито спрямо молителя са установени посегателства, чиято системност и мащаб да достигат до границата на преследване по смисъла на чл.8, ал.4 от ЗУБ. Дискриминационни и други неблагоприятни мерки, водещи до риск от преследване, също липсвали. Чужденецът не заявявал наличието на конкретно събитие, поради което е избрал да напусне страната си по произход. Формирано е заключение, че е взел решение да напусне С. без видима причина, възползвайки се от факта, че в определен период от време на територията на страната му по произход е съществувал вътрешен въоръжен конфликт характеризиращ се с висока степен на безогледно насилие, че се намира в неблагоприятно външнополитическо отношение и изпитва трудности със спазването на човешките права.

По-нататък в решението, административният орган е изложил мотиви, че спрямо кандидата не са налице предпоставки за предоставяне на хуманитарен статут по чл. 9, ал. 1, т. 1 и т. 2 от ЗУБ,

доколкото той не е напуснал страната си на произход поради реална опасност от тежки посегателства, като смъртно наказание или екзекуция, не е бил заплашен от унизително отнасяне или наказание, нито са налице данни, че в бъдеще ще бъде изложен на реален риск от въпросните посегателства при евентуално връщане в С..

Обсъдени са разширенията, дадени в Решение на Съда на Европейските общности от 17 февруари 2009 г. по дело С-465/07 във връзка с приложението на нормата на чл. 9, ал. 1, т. 3 от ЗУБ, а именно поради заплахи, присъщи на обща ситуация на "въоръжен вътрешен или международен конфликт".

След извършен анализ на информацията за обстановката в С., изложена в Справка с вх. № МД-02-159 от 14.03.2025 г. на дирекция „Международна дейност“ към ДАБ при МС, органът не е установил разширенията, дадени в решение на Съда на Европейските общности (СЕО) от 17 февруари 2009 г. по дело № С-465/07 и решение на Съда на Европейския съюз (СЕС) от 30 януари 2014 г. по дело № С-285/12 по тълкуването на чл. 15, б. „в“ от Директива 2011/95/ЕС, преценени във връзка с приложението на чл. 9, ал. 1, т. 3 от ЗУБ.

От анализа на съдържащата се в справката информация административният орган е приел, че в момента не е наличен вътрешен или международен въоръжен конфликт на територията на цялата страна, по смисъла заложен в международното право, при който безогледното насилие в страната достига до такова високо ниво, че съществуват сериозни и потвърдени основания да се смята, че молителят поради самият факт на пребиваване, е изложен на реална опасност да претърпи лични заплахи. Въпреки оценяването на положението в страната като несигурно и напрегнато, не можело насилието във всички части на държавата да се определя като безогледно, тъй като инцидентите имали определени цели, но не били в състояние да предизвикат масов ефект. Посочено е, че кандидатът няма добре обосновани опасения от преследване и индивидуализиране на заплахата за живота му, поради което и за да са налице предпоставките за хуманитарен статут по смисъла на чл.9, ал.1, т.3 от ЗУБ, безогледното насилие в С. следвало да е изключително, като каквото то не можела да се оцени. Не е установено кандидатът да е бил лично обект на тежко посегателство, представляващо тежка и лична заплаха за живота и здравето му, не са установени намеси в личната му сфера, вследствие на безогледно насилие, породено от въоръжен конфликт. От информацията за района на местожителство на чуждия гражданин ставало ясно, че въпреки наличието на нестабилност по отношение на сигурността в части от [населено място], нивото на безогледно насилие в конкретното населено място не е изключително. Съобразено е и оставането в С. на близките на молителя, което обосновавало по безспорен начин ниската вероятност те да бъдат изложени на реална опасност от тежки посегателства.

За молителя липсвали предпоставки за предоставяне на статут по чл. 8, ал. 9 и чл. 9, ал. 6 от ЗУБ, тъй като не е заявил член на семейството му да има предоставена международна закрила в Република България. Не са установени и предпоставките по чл.9, ал.8 от ЗУБ.

Административен Съд С. – град, I отделение, 69 състав, след преценка на събраните по делото доказателства по отделно и в съвкупност и съобразявайки доводите на страните, приема от правна страна следното:

По допустимостта на жалбата: Оспореното решение е съобщено на чуждия гражданин на 19.05.2025 г. Жалбата срещу него е подадена на 02.06.2025 г. - в срока по чл.84, ал.3 от ЗУБ, от надлежна страна по смисъла на чл.147, ал.1 АПК и срещу подлежащ на оспорване акт съгласно чл.84, ал.3 ЗУБ, поради което е процесуално допустима.

Разгледана по същество, жалбата е неоснователна.

При служебната проверка по чл.168 АПК съдът намира, че оспореният акт е издаден от компетентен административен орган по чл.75, ал.1, вр. чл.48, ал.1, т.1 ЗУБ и в установената

форма, с излагане на фактически и правни основания за издаването му. Липсват данни за допуснати в хода на административното производство съществени процесуални нарушения – такива, които съществено са накърнили правото на защита на молителя или ако не бяха допуснати, органът би постановил решение в противен смисъл. Изложеното определя спора като материалноправен относно наличие на основания за предоставяне на международна закрила по чл.8 и чл.9 ЗУБ въз основа на елементите от личната бежанска история на кандидата, обсъдени съобразно актуалната ситуация в страната му на произход.

Съдът приема, че административният орган е изследвал всички основания за преследване по причините, посочени в чл.8, ал.1 ЗУБ – основателни опасения от преследване по причини на раса, религия, националност, политическо мнение или принадлежност към определена социална група, във връзка с легалното определение за преследване по чл.8, ал.4 ЗУБ - нарушаване на основните права на човека или съвкупност от действия, които водят до нарушаване на основните права на човека, достатъчно тежки по своето естество или повторяемост, както и липсата на конкретни действия на лично преследване по примерното изброяване на чл.8, ал.5 ЗУБ. Въз основа на посоченото от молителя в интервюто правилно и обосновано решаващият орган е приел, че по отношение на него не се установяват основателни опасения от преследване по причините, посочени в чл.8, ал.1 ЗУБ, не са извършени конкретни, лични действия на преследване по смисъла на чл.8, ал.4 ЗУБ и на неизчерпателното изброяване по чл.8, ал.5 ЗУБ.

По изложените съображения административният орган правилно е приел, че по отношение на кандидата не се установяват основателни опасения от преследване по причините, посочени в чл.8, ал.1 ЗУБ, както и, че същият не е навел твърдения, че е бил подложен на реална опасност от тежки посегателства като смъртно наказание или екзекуция, нито е бил принуден да напусне страната си на произход поради реална опасност от изтезание, нечовешко или унизително отнасяне, или наказание, по смисъла на чл.9, ал.1, т.1 и т.2 от ЗУБ.

Основанието за предоставяне на хуманитарен статут по реда на чл. 9, ал. 1, т. 3 от ЗУБ, изразяващо се в "тежки и лични заплахи срещу живота или личността" на молителя, обхваща една по-обща опасност от посегателство, като се имат предвид в по-широк план "заплахи срещу живота или личността" на цивилно лице, а не определено насилие, присъщи на обща ситуация на "въоръжен вътрешен или международен конфликт" в страната на произход. Същото следва да бъде обсъдено съобразно информацията относно актуалната обстановка в страната на произход.

Съдът намира, че ситуацията в С. непрекъснато се променя, но от представените и приети, като доказателства по делото справки, изготвени от Дирекция „Международна дейност“ при ДАБ на базата на насоките за С. на Агенцията за убежището на Европейския съюз (АЕСОУ), не се установява наличие на въоръжен конфликт в тази страна, достигащ граници, представляващи заплахата за живота и здравето на цивилното население. В конкретния случай не се установява прямо кандидата да са налице сериозни и потвърдени основания да се счита, че единствено на основание присъствието си на територията на С. той ще бъде изправен пред реален риск да стане обект на заплахата, релевантна на предоставяне на хуманитарен статут по чл. 9, ал. 1, т. 3 ЗУБ.

Наличието на тежки и лични заплахи срещу живота или личността на цивилно лице поради безогледно насилие в случай на въоръжен вътрешен или международен конфликт е формулирано като тежко посегателство и условие за предоставяне на субсидиарна закрила и в член 15, буква "в" от Директива 2011/95/ЕС. Съгласно Решение от 17 февруари 2009 г. на Съда на Европейския Съюз по дело C-465/07, член 15, буква "в" от Директива 2004/83/ЕО, във връзка с член 2, буква "д" от същата Директива, трябва да се тълкува в смисъл, че съществуването на тежки и лични заплахи срещу живота или личността на молителя за субсидиарна закрила не е подчинено на условието последният да представи доказателство, че той представлява специфична

цел поради присъщи на неговото лично положение елементи; съществуването на такива заплахи може по изключение да се счита за установено, когато степента на характеризиращото протичащия въоръжен конфликт безогледно насилие, преценявана от компетентните национални власти, сезирани с молба за субсидиарна закрила, или от юрисдикциите на държава членка, пред които се обжалва решение за отхвърляне на такава молба, достига толкова високо ниво, че съществуват сериозни и потвърдени основания да се смята, че цивилно лице, върнато в съответната страна, или евентуално в съответния регион, поради самия факт на присъствието си на тяхната територия се излага на реална опасност да претърпи посочените заплахи. Понастоящем с член 40 от Директива 2011/95/ЕС на Европейския парламент и на Съвета, Директива 2004/83/ЕО е отменена, но текстът на член 15 от последната е преповторен в текста на член 15 от Директива 2011/95/ЕС, поради което и тълкуването, дадено с Решение от 17.02.2009 г. по дело № C-465/2007 г. на Съда на Европейския съюз, е запазило своето значение.

Във Временни насоки за страната: С., публикувани на 20 юни 2025 г., автор EUAA – Агенция на Европейския съюз в областта на убежището (преди: Европейска служба за подкрепа в областта на убежището, EASO): Последни развития в С., П. актуализация: юни 2025 г., се намира следната актуална по смисъла на чл.4, пар.3, б. „а“ от Директива 2011/95/ЕС информация относно страната на произход на кандидата:

„Лица, които са избегнали или са дезертирали от военна служба

П. актуализация: юни 2025 г.

Укриващи се от военна служба

Лицата от този подпрофил са били подложени на преследване от режима на А. (вижте „EUAA, „4.2.2. Укриващи се от военна служба“ в „Ръководство за страната: С.“, април 2024 г.“). Както бе споменато по-горе, рискът, свързан с режима на А., е изчезнал. Преходната администрация премахна задължителната военна наборна служба, освен в ситуации на национално бедствие. Твърди се, че сирийската армия ще се превърне в армия от доброволци, в която населението ще бъде насърчавано да участва, с цел осигуряване на границите на страната. Възможно е обаче да се проведе кампания за наборна служба в случай на национално бедствие. Въпреки, че няма източници, съобщаващи за наборна служба от Преходната администрация, трябва да се отбележи, че самата наборна служба, която е легитимно право на държавата, като цяло не би отговаряла на изискванията на член 9 от QD/QR. Укриващите се от военна служба като цяло не биха имали основателен страх от преследване.

Към момента на писане няма налична информация относно отношението на Преходната администрация към военни дезертьори и бегълци от новата сирийска армия. Въпреки това, конкретната група, към която е дезертирал кандидатът, трябва да бъде надлежно взета предвид, за да се оценят потенциалните нужди от международна закрила по отношение на потенциални нападения от страна на Преходната администрация.

Режимът на А. подложи кюрдите на различни форми на дискриминация (вижте EUAA, „4.10.2. Кюрди“ в Ръководството за страната: С., април 2024 г.). Както бе споменато по-горе, рискът, свързан с режима на А., е изчезнал. Преди падането на режима на А., Сирийската национална армия (SNA, CHA) подложи кюрдите на преследване (напр. насилие от страна на милиции, незаконно задържане, отвлечане, мъчения и малтретиране на цивилни) и *няма налична информация, показваща, че подходът им към кюрдите се е променил*. В рамките на споразумението между Сирийските демократични сили (SDF) и Преходната администрация, последната заяви намерението си да признае кюрдското малцинство като неразделна част от С. и да гарантира тяхното политическо представителство и участие. Към момента на писане обаче практическото

прилагане на споразумението не може да бъде наблюдавано (вижте Сирийски демократични сили (SDF)).

Следователно може да се заключи, че:

Действията, за които се съобщава, че са извършени от SNA срещу кюрди, са от толкова тежък характер, че представляват преследване (напр. насилие от страна на милиции, произволно задържане, отвличане, убийство, насилствено изчезване). За кюрдите от райони под контрола на SNA, основателният страх от преследване като цяло би бил потвърден.

Кюрди: източник EUAA COI reports: Country Focus 2025, 1.3.3 (ecoi.net):

Що се отнася до кюрдската общност, след поемането на контрола, Ал-Ш. проведе първоначална среща с висша делегация на SDF, за да установи основата за бъдещи дискусии. Неговите забележки подсказваха, че преходната администрация не се придържа към анти-SDF подхода на подкрепяната от Турция SNA. Въпреки това, М. А. С., учен, специализиран в кюрдски и регионални въпроси, определи забележките си като неясни и неподкрепящи кюрдските цели. След бързото превземане на А. от офанзивата, водена от HTS, в края на ноември, силите на SNA принудиха хиляди кюрдски цивилни да бягат на запад от река Е.. В А. кюрдите взаимодействаха предимно с HTS, която демонстрира умереност и откритост към диалог. За разлика от това, SNA постоянно участваше в конфликт със SDF в М..199 Непрекъснатото съществуване на SDF беше посочено от организаторите на Конференцията за национален диалог като причина за изключването на полуавтономната кюрдска администрация и свързаните с нея органи от конференцията.200 Нарушенията на жилищното и имущественото право продължиха през целия януари, тъй като разселените кюрдски жители се опитаха да се върнат в А., район с кюрдско мнозинство в провинцията А., и околните райони. Съобщава се, че фракции на SNA са ги принудили да платят до 10 000 щатски долара, за да си върнат домовете. Едновременно с това, през януари фракции на SNA са задържали най-малко 10 кюрди в А., като исканията за откуп за освобождаване са надхвърлили 1000 щатски долара на човек.201 До средата на февруари е имало минимална промяна за кюрдите в А., въпреки разполагането на силите за сигурност на Д. в града на 7 февруари. Съобщава се, че злоупотребите от страна на различни фракции в А. са продължили. Завърналите се жители са открили, че домовете им са окупирани от бойци или цивилни, които са поискали значителни суми пари за напускането си, въпреки че предишните жители са получили официални уверения от преходната администрация да се завърнат.202 Към края на февруари Ал-Ш. посети А. и се срещна с местни кюрдски представители, които предадоха оплакванията им; В отговор той се ангажира да замени фракциите в града с официални сили за сигурност и да се справи със злоупотребите, насочени срещу кюрдската общност.203

Деца (П. актуализация: юни 2025 г.):

Този профил се отнася за лица от С. под 18-годишна възраст. Фокусът е върху определени специфични за децата обстоятелства, характеризиращи се с повишена уязвимост и рискове, на които децата в С. могат да бъдат изложени.

Децата са били подложени на различни форми на насилие, равностойни на преследване, като убийства, осакатяване, експлоатация, изтезания, сексуално насилие, отвличане, трафик на органи, домашно насилие, вербуване от въоръжени групировки, принудителни бракове.

Въпреки че рискът, свързан с режима на А., е изчезнал, други субекти на преследване,

като Сирийската национална армия (SNA), Сирийските демократични сили (SDF), Ислямска държава в И. и Л. (ISIL) и други недържавни субекти, включително неопределени въоръжени субекти, все още присъстват и действат и няма налична информация, показваща, че подходът им към децата се е променил. Освен това, извършителите на насилие срещу деца са също членове на техните семейства, общността и обществото като цяло.

HTS е подлагала деца на насилствено вербуване и ги е използвала като „живи щитове, атентатори самоубийци, снайперисти и палачи“. Към момента на писане няма конкретна информация относно отношението към децата от страна на Преходната администрация. Към декември 2024 г. около 7,5 милиона деца в С. се нуждаят от хуманитарна помощ, а около 6,4 милиона се нуждаят от психологическа помощ. Поради лошото икономическо положение детският труд и детските бракове остават преобладаващи механизми за справяне (вижте също раздела за жените и момичетата). Към януари 2025 г. около 2,4 милиона деца не посещават училище, а още един милион са изложени на риск от отпадане. Децата също са особено засегнати от липсата на граждански документи. Децата на жени, глави на домакинства, са изложени на повишен риск от безгражданство поради невъзможността да регистрират ражданията си. Съобщава се за случаи на вербуване на деца от Сирийските демократични сили (SDF) и от Револуционното младежко движение. Следователно може да се заключи, че:

Действията, за които се съобщава, че са извършени срещу деца, са от толкова тежък характер, че представляват преследване (напр. сексуално насилие, отвличане, убийство, някои форми на детски труд, принудително набиране на персонал, принудителен брак).

Лица, опасяващи се от принудително или детско вербуване от кюрдските сили:

Към момента на писане практическото прилагане на споразумението, подписано между лидерите на SDF и Преходната администрация, все още не е известно (вж. Сирийски демократични сили (SDF)). В резултат на това кюрдските сили все още се считат за автономни, докато не се появи нова информация, потвърждаваща интеграцията им в новата сирийска армия.

Според Доклад с информация за страната на произход: С.: Ф. върху страната от **м. юли 2025 г.**, автор: EUAA – Агенция на Европейския съюз в областта на убежището (преди: Европейска служба за подкрепа в областта на убежището, EASO):

5.1. Въоръжени участници

Този раздел обхваща основните недържавни въоръжени групировки, които номинално действат извън контрола на временното правителство. Силите за сигурност на временното правителство и свързаните с тях въоръжени групировки, които номинално са интегрирани в неговите структури, са разгледани в раздел 1.3.

5.1.1. Сирийски демократични сили

След споразумението от 10 март между правителството и Сирийските демократични сили (SDF) бяха предприети няколко стъпки за деескалация и реинтеграция, включително оттеглянето на SDF от кюрдските квартали Шейх М. и А. в [населено място] в началото на април⁷³⁸ и частично предаване на язовир Т. на правителствените сили.⁷³⁹ В края на април Etana S. съобщи, че първоначалното прилагане на споразумението между SDF и правителството за язовир Т. е довело до ранен напредък, включително съвместни патрули и заявен ангажимент на SDF за оттегляне от фронтовите зони.

Междувременно кюрдски групи публично призоваха за децентрализация⁷⁴¹ и

свикаха национална конференция в Камишли, събирайки около 400 представители на основни курдски политически и въоръжени групировки, включително SDF, нейното политическо крило Партията на демократичния съюз (PYD) и съперническия си Курдски национален съвет (KNC). Участниците колективно отхвърлиха Конституционната декларация на временните власти, която те критикуваха като опит за централизиране на властта в Д..⁷⁴² Докато потвърждаваха ангажимента си за обединена С., те издадоха съвместно политическо изявление, призоваващо за федерална система в С., която да обедини администрацията на всички райони с курдско мнозинство в североизточната част.⁷⁴³ Резултатите от конференцията предизвикаха остра реакция от временния президент Ал Ш., който осъди резолюциите и обвини курдските групи в опит за фрагментиране на сирийския суверенитет. Ал Ш. повтори, че децентрализацията остава „червена линия“ за преходното правителство.⁷⁴⁴

Към края на април напрежението между правителството и Сирийските демократични сили (SDF) ескалира, което накара и двете страни да укрепят военните си позиции около язовир Т..⁷⁴⁵ През май⁷⁴⁶ и началото на юни бяха съобщени спорадични сблъсъци между двете страни.⁷⁴⁷ Преговорите за спорния язовир Т. на река Е. остават нерешени към края на май, без постигнато ясно споразумение.⁷⁴⁸

През май ISW съобщи, че SDF не са се разоръжили, позовавайки се на опасения, че елементи от подкрепяната от Турция SNA може да атакуват курдските общности.⁷⁴⁹ В края на май представители на PYD обявиха, че делегация на DAANES планира да преговаря с правителството по ключови национални въпроси, включително структурата на сирийското правителство и армия, както и потенциални изменения в Конституционната декларация.⁷⁵⁰ Към началото на юни преговорите между двете страни продължаваха и бяха постигнати споразумения за обмен на затворници и създаване на специализирани комитети за прилагане на споразумението от 10 март.⁷⁵¹

5.2. Международно участие

5.2.1. Турция

Турция поддържа контрол над северните гранични райони и задълбочава сътрудничеството си с временното правителство, като по-специално улеснява прехвърлянето на административния контрол в А. от Сирийската национална армия към временните власти. Според съобщенията Турция и временното правителство са започнали преговори за съвместен отбранителен пакт, който включва турски предложения за създаване на нови бази, използване на сирийското въздушно пространство и ръководене на обучението на сирийските военни сили.⁷⁷⁹ Турция приветства споразумението от март 2025 г. между Д. и Сирийските демократични сили (SDF) и оттогава до голяма степен се въздържа от военни действия срещу SDF. Според оценката на Международната кризисна група, Турция изглежда има четири ключови искания: разпускане на курдските Отряди за народна защита (YPG), отстраняване на свързани с П. кадри от SDF, ограничаване на курдското самоуправление в С. С. и SDF да не е единствен политически представител на курдите в отношенията с временното правителство.⁷⁸⁰

Турция също се стреми да ограничи военните действия на И. в С., по-специално за да предотврати инциденти, които биха повлияли на собственото ѝ военно присъствие в страната. Съобщава се, че през май е постигнато споразумение между двете страни, включително създаването на гореща линия за предотвратяване на конфликти.⁷⁸¹ В контекста на военната кампания на И. срещу И. през юни, турският президент Р. Т. Е.

защити отговора на И. като легитимен и определи израелския премиер Б. Н. като „най-голямата заплаха за регионалната сигурност“.⁷⁸²

5.2.2. И.

И. продължи да окупира зоната на UNDOF, няколко съседни района в С. и върха на планината Х.,⁷⁸³ и да призовава за пълна демилитаризация на Ю. С..⁷⁸⁴ В контекста на сектантското насилие, което избухна в края на април между друзите и местните сунитски групи в Суейда и селски Д., И. ескалира военното си участие, извършвайки въздушни удари срещу временното сирийско правителство под претекст за защита на друзкото малцинство. Това оправдание беше категорично отхвърлено от друзката общност в С., която осъди ударите като нарушения на суверенитета. Израелските въздушни удари бяха насочени към военни обекти в селски Д., Д., Л., З. Х. и в Д. близо до Президентския дворец. Съобщава се за ежедневни военни нахлувания на израелски сили в губернаторствата Д. и К..⁷⁸⁵ Израелските атаки в С. доведоха до жертви сред цивилното население, особено в Ю. С..⁷⁸⁶

5.3. Последни тенденции в сигурността

Временното сирийско правителство консолидира контрола си над части от страната, включително градовете Д., А. и Х. ⁷⁹³, и разшири присъствието си в райони на централна, северна⁷⁹⁴ и южна С..⁷⁹⁵ Несигурността обаче продължи в много райони на страната.⁷⁹⁶ В началото на март проасадови лоялисти започнаха бунт срещу силите за сигурност на временното правителство, предимно в крайбрежните райони на Т. и Л..⁷⁹⁷ Ескалацията предизвика интензивни военни действия и междуконфесионално насилие, което доведе до смъртта на стотици цивилни⁷⁹⁸ и разселването на десетки хиляди.⁷⁹⁹ Откакто достигна своя връх през март, бунтовническите атаки на проасадови лоялисти значително намаляха.⁸⁰⁰ В губернаторствата Суейда и Д. съпротивата на местните въоръжени групировки срещу правителствения контрол и интеграцията им в държавните сили⁸⁰¹ понякога доведе до сблъсъци и жертви. В края на април и началото на май, боевете между местните въоръжени групировки на друзи и проправителствените сили в селските райони на Дамаск⁸⁰² и Суейда доведоха до повече от 100 смъртни случая,⁸⁰³ включително десетки цивилни.⁸⁰⁴

Съобщава се, че силите на временното правителство са претоварени,⁸⁰⁵ действайки с ограничена ефективност и изправени пред предизвикателства от въоръжени групировки, които, макар и номинално интегрирани в тяхната структура, действат полунезависимо.⁸⁰⁶ Понякога въоръжени групировки, свързани с временното правителство, са действали извън неговия контрол⁸⁰⁷ и са извършвали нарушения срещу цивилни, особено по време на насилието в крайбрежните райони в началото на март⁸⁰⁸ и в районите с мнозинство от друзи в края на април.⁸⁰⁹ Силите на временното правителство са се сблъскали с предизвикателства в реагирането на сектантско насилие,⁸¹⁰ отвличания⁸¹¹ и грабежи.⁸¹² Продължават да се съобщава за убийства от мъщение, насочени към лица, свързани с апарата за сигурност на бившия режим на А. и алауитската общност от неидентифицирани лица, в множество губернатории.⁸¹³ Убийствата на алауити, мотивирани от сектантски мотиви, са особено забележими в губернаторство Х..⁸¹⁴ Съобщава се за увеличение на престъпната дейност и беззаконието, включително отвличания⁸¹⁵ и убийства⁸¹⁶, в районите, контролирани от временното правителство.⁸¹⁷ Тази ситуация се дължи отчасти на вакуумът в сигурността след А.,⁸¹⁸ дълбоките обществени разделения и икономическите трудности, причинени от гражданската война,⁸¹⁹ недостатъците на временното правителство в

поставянето на конкурентни въоръжени групировки под свой контрол,⁸²⁰ и липсата на ефективни механизми за преходно правосъдие.

Междувременно, според Международната кризисна група, И. „се очерта като най-дестабилизиращата външна сила в пост-асадска С.“.⁸²² Той продължи да окупира демилитаризираната зона в Г. възвишения и „буферна зона“ в Ю. С..⁸²³ И. продължи да извършва нахлувания и атаки в Югозападна Сирия⁸²⁴ и въздушни удари по множество цели, включително в близост до президентския дворец в Д..⁸²⁵ И. потвърди позицията си срещу разполагането на сирийски сили южно от Д. и активно търси подкрепата на дружкото малцинство в района, предлагайки им защита.⁸²⁶

В североизточна С. споразумението за интеграция между временното правителство и Сирийските демократични сили (SDF) в началото на март доведе до значително намаляване на въоръжените конфронтации между SDF и фракциите на SNA, номинално свързани с правителството.⁸²⁷ Напрежението между SDF и временното правителство обаче остава⁸²⁸, а интеграцията на военните и цивилните институции на DAANES в държавата остава до голяма степен неразрешена към края на май.⁸²⁹ През референтния период са съобщени спорадични атаки на ИДИЛ, насочени срещу силите на временното правителство,⁸³⁰ SDF⁸³¹ и цивилни,⁸³² особено в провинция Д. ез Зор. През май е съобщено за увеличение на активността на ИДИЛ и операциите срещу ИДИЛ от силите на временното правителство.⁸³³

5.4. Инциденти, свързани със сигурността

Между периода след падането на А. на 9 декември 2024 г. и 31 май 2025 г. ACLED регистрира 4271 инцидента, свързани със сигурността в С.: 846 от тях са кодирани като битки, 1907 като експлозии/дистанционно насилие и **1518 като насилие срещу цивилни**. Повечето инциденти са станали през месеците януари (предимно поради конфронтации между Сирийските демократични сили (SDF) и Турция и подкрепяни от Турция въоръжени групировки, както и поради инциденти, включващи противопехотни мини и неупорити боеприпаси) и март 2025 г. (предимно поради конфронтации между правителствените сили и свързани с тях въоръжени групировки и антиправителствени милиции, както и поради актове на насилие срещу цивилни, приписвани на правителствените сили и неидентифицирани въоръжени групировки), като значително по-малък брой е регистриран през април и май 2025 г.⁸³⁵⁻⁸³⁶

През този период ACLED регистрира най-голям брой инциденти, свързани със сигурността, в провинциите А. (1048), Д. ез-Зор (638), Х. (453) и Р. (426). Най-малък брой инциденти, свързани със сигурността, е регистриран в провинциите К. (34), Д. (58) и Суейда (92).

За референтния период на този доклад (1 март до 31 май 2025 г.) ACLED е регистрирал 1706 инцидента, свързани със сигурността в С.: 328 от тях са кодирани като битки, 556 като експлозии/дистанционно насилие и 822 като насилие срещу цивилни. През този период инцидентите, категоризирани като битки, включват предимно сблъсъци между SDF и ИДИЛ, SDF и правителствените сили, както и между SDF и неидентифицирани въоръжени групировки. Широко съобщавани са и конфронтации между правителствените сили и антиправителствените милиции, особено в крайбрежните райони. Повечето инциденти, кодирани като експлозии/дистанционно насилие, се приписват на противопехотни мини и невзривени боеприпаси (UXOs), както и на военните сили на Турция, И. и на неидентифицирани въоръжени групировки. Основните страни, участващи в инциденти, кодирани като насилие срещу цивилни, са

неидентифицирани въоръжени групировки (около 45% от всички такива инциденти), SDF и свързани с тях групировки, както и правителствените сили.

Най-голям брой инциденти, свързани със сигурността, са регистрирани от ACLED през март със 775 инцидента. След този пик е наблюдаван спад от приблизително 40% през следващите два месеца. Повечето инциденти, свързани със сигурността, регистрирани от ACLED през този период, са се случили в губернаторствата Д. ез-Зор (307), А. (261), Х. (180) и Л. (162). Най-ниските нива на инциденти, свързани със сигурността, са регистрирани в губернаторствата К. (22), Д. (27) и Суейда (52).⁸³⁷ Повечето инциденти, свързани със сигурността, регистрирани в Д. ез-Зор, се дължат на противопехотни мини и невзривени боеприпаси (НБС), както и на сблъсъци с участието на Сирийските демократични сили (SDF) и ИДИЛ, както и с неидентифицирани въоръжени групировки.

5.5. Жертви сред цивилното население

Между декември 2024 г. и май 2025 г. SNHR е документирала 2854 смъртни случая сред цивилното население. Най-високият брой е регистриран през декември 2024 г. (503) и март 2025 г. (1562), докато април (174) и май 2025 г. (157) са имали най-малък брой документирани смъртни случаи сред цивилното население. Повечето смъртни случаи сред цивилното население са настъпили в провинциите Л. (631), А. (444), Т. (363) и **Х. (336)**. Повечето от смъртните случаи, документирани в Л., Т. и **Х.**, са настъпили през март 2025 г., докато провинциите А. и Идлиб са регистрирали най-голям брой смъртни случаи сред цивилното население през декември 2024 г. Най-малкият брой смъртни случаи сред цивилното население през референтния период е документиран в провинциите Х. (9), Д. (6) и К. (2).⁸³⁸ В началото на м. март 2025 г. е най-тежкото насилие в С., откакто групировката **Х. Т. аш Ш. свали А. през декември**. Броят на жертвите на двудневните сблъсъци и последвалите ги убийства за отмъщение нарасна до над **1000** души. Касае се за убийства за отмъщение, извършени от лоялни на правителството мюсюлмани сунити срещу алауитското малцинство (10% от населението), в крайбрежните градове Л. и Т., където избухнаха сраженията. В крайбрежния регион, където избухнаха сблъсъците, живеят предимно алауити. Фракцията оглави свалянето на предишното правителство на Б. А., който е от алауитите и беше подкрепян от тях. Жители на алауитски села и градове разказват пред А. прес за убийства, при които въоръжени са застрелвали алауити, повечето от които мъже, на улиците или в домовете им.

С изключение на месеците декември 2024 г. и март 2025 г., най-големият брой смъртни случаи сред цивилното население, регистрирани от SNHR през периода между декември 2024 г. и май 2025 г., се дължи на атаки от неидентифицирани лица, противопехотни мини и неексплодирани боеприпаси.⁸³⁹ През декември 2024 г., в контекста на въоръжената офанзива срещу правителството на А. и боевете между Сирийските демократични сили (SDF) и подкрепяната от Турция Сирийска национална армия (SNA), силите на правителството на А. (223 смъртни случая сред цивилното население от общо 503) и SDF (108 смъртни случая сред цивилното население от общо 503) бяха отговорни за най-големия брой смъртни случаи сред цивилното население, регистрирани от SNHR.⁸⁴⁰ През март 2025 г. смъртните случаи сред цивилното население, произтичащи от насилието в крайбрежните райони, се дължат главно на силите на временното правителство и свързаните с него въоръжени групировки (899 смъртни случая сред цивилното население от общо 1562) и проасадски милиции (446 смъртни случая сред цивилното население от общо 1562) ⁵⁶²).⁸⁴¹

През референтния период на този доклад (март – май 2025 г.), SNHR е документирала

1893 смъртни случая сред цивилното население. Повечето от тях са регистрирани в губернаторствата Л. (594), Т. (352) и **Х. (187)** и са настъпили предимно в контекста на насилието в крайбрежните райони, което се случи през март. Най-малък брой смъртни случаи сред цивилното население е регистриран в губернаторствата К. (1 смъртен случай сред цивилното население), Д. (2 смъртни случая сред цивилното население) и Х. (2 смъртни случая сред цивилното население).⁸⁴² Допълнителна информацията относно регистрираните смъртни случаи сред цивилното население във всяко губернаторство е налична в раздел 5.8 от доклада.

За същия период UCDP регистрира 564 събития, свързани със сигурността, довели до 2098 смъртни случая в С., от които 1362 са били смъртни случаи сред цивилните. Най-голям брой смъртни случаи сред цивилните са регистрирани в провинциите Л. (610), Т. (171), **Х. (137)** и Х. (136). Най-малък брой събития, свързани със сигурността, е регистриран в провинциите К. (3), Суейда (9) и Р. (10).⁸⁴³

5.6. Разселване и връщане

Според оценки на ВКБООН около 1 343 232 вътрешно разселени лица са се завърнали между 27 ноември 2024 г. и 12 юни 2025 г., като 533 372 са напуснали местата за настаняване на вътрешно разселени лица от 8 декември 2024 г. насам.⁸⁴⁴ Повечето вътрешно разселени лица са се завърнали в провинциите А., **Х.**, Идлиб и Х.. Все още се смята, че 7,4 милиона души остават в разселено положение в С.,⁸⁴⁵ като 69% от тях живеят в приемащи общности, а останалите - в лагери за вътрешно разселени лица.⁸⁴⁶

Военните действия в провинциите Л., Т., Х. и **Хама**, които се проведеха в началото на март, първоначално доведоха до разселването на около 51 000 души, включително 6000, избягали в Л.. Наложени бяха широко разпространени полицейски часове и ограничения за движение, включително затварянето на магистралата Х. - Л., което доведе до спиране на хуманитарните операции.⁸⁴⁷ Според У. повечето вътрешно разселени лица оттогава са се завърнали, въпреки че се смята, че около 2500 са останали в руската авиобаза Х. в провинция Т..⁸⁴⁸ Според доклад на УВКБ на ООН в края на май, хората продължават да бягат от гореспоменатите провинции към провинциите С. и А. в Л., достигайки общо около 40 000.⁸⁴⁹

Сблъсъците между проправителствени въоръжени групировки и въоръжени групировки на друзите в края на април и началото на май доведоха до разселването на 15 000 души от селските райони на Д..⁸⁵⁰ Към 22 май 2025 г. ВКБООН, позовавайки се на ливанските власти, съобщи, че 977 сирийци, повечето от които друзи, са преминали в Л. от 2 май насам.⁸⁵¹

5.7. Щети на инфраструктурата, свързани с конфликта, и експлозивни остатъци от войната. Доклад на Програмата за развитие на ООН (П.) от февруари 2025 г. посочва, че „50% от инфраструктурата на страната е унищожена или е направена нефункционална“ поради конфликта.⁸⁵² Според NRC, в цяла С. има широко разпространено разрушаване на основни услуги и инфраструктура, включително домове, земеделска земя, болници, канализационни системи и пътища, което прави много райони необитаеми. Достъпът до основни услуги е особено труден в и около А., селските райони на Д., Х. и Д., според анкетираните от NRC лица. Жизненоважна водоснабдителна и електрическа инфраструктура, като язовир Т. (губернаторство А.) и водоснабдителната станция А. (губернаторство Х.), остава нефункционираща към май 2025 г., след като беше засегната от конфликта, докато достъпът до електричество е особено труден в южна и централна С..⁸⁵³

Според съобщенията, невзривени боеприпаси (НВБ), експлозивни остатъци от войната (В.), мини и импровизирани взривни устройства (С.) са широко разпространени и засягат жилищни райони, земеделски земи, инфраструктура и ключови пътища за достъп, особено в провинциите Идлиб, Д. ез-Зор, А., Р., Х. и селските райони на Д..854 Д. ез-Зор остава една от най-силно замърсените зони, представляваща приблизително една четвърт от всички подобни инциденти.855 Според UNOCHA, между 8 декември 2024 г. и 27 май 2025 г. са регистрирани над 1000 цивилни жертви, включително 414 смъртни случая и 592 ранени, поради НВБ и В.. Близко една трета от жертвите са деца.856 К. група по мините (MAG) заяви, че жертвите, причинени от противопехотни мини и НВБ в С. между декември 2024 г. и май 2025 г., представляват 15% от регистрираните в световен мащаб за годината. 2023.857

Службата за борба с разминирването на ООН (UNMAS) и партньорите ѝ са провели 1500 операции по разчистване от август 2023 г. насам и са предоставили 930 обучителни сесии за рискове на около 17 000 души.858 Секторът за борба с разминирването в С. остава критично недофинансиран, като е получил само 13% от 51-те милиона щатски долара, необходими за 2024 г.859

5.8. Ситуация със сигурността и въздействие на конфликта върху цивилното население по губернии:

5.8.3. Провинция Х.

(б) Териториален контрол и основни въоръжени участници

Към 30 май 2025 г. карта, изготвена от ISW и СТР, показва, че провинция Х. е до голяма степен под контрола на *преходната администрация, ръководена от HTS*. Малка част по протежение на района, граничещ с провинция Х. на изток, е картографирана като „Територия на изгубения режим“.984 Недържавните въоръжени групировки, за които се съобщава, че са били активни в провинция Х. през отчетния период, включват Сарая А. Ал Сунна, сектантска сунитска милиция,985 която към април 2025 г. твърди, че е започнала кампания, насочена срещу членове на бившето правителство на А..986 Други проасадски въоръжени групировки, активни в провинция Х., включват Сирийската народна съпротива около Д. Ал-А. и Масяф987, така наречените Крайбрежни щитови сили - отцепническа група от Сирийската народна съпротива - водена от М. Ф., бивш командир на Р. гвардия,988 и Военният съвет за освобождение на С., ръководен от Гайт Далах, бивш офицер от Четвърта дивизия на С., водена от брата на бившия президент М. Ал-А..989

След атаки на Крайбрежните щитови сили (също: Бригада „Крайбрежен щит“) срещу военни и охранителни позиции в крайбрежните райони в началото на март 2025 г., силите за сигурност, с подкрепата на военни сили, нахлуха в няколко села в района, включително в провинция Х., за да проследят лица, участвали в атаките.990 Съобщава се, че 62-ра дивизия на сирийската армия е действала в провинция Х. към май 2025 г., водена от А. А.,991 бившият командир на дивизията „С. С. Шах“ (известна също като А.).992 И. извърши въздушни удари, насочени към военни съоръжения в провинция Х. през април 1993 г. и май 2025 г.994

(в) Тенденции в сигурността

На 6 март 2025 г. въоръжени групировки, свързани с бившия президент А. и неговото правителство, атакуваха сили за сигурност и военни в крайбрежния регион (вижте по-долу, раздели 5.8.4, провинция Л. и 5.8.5, провинция Т.) и провинция Х.. Операциите за сигурност, предприети от правителствените сили в отговор на тези атаки, ескалираха в

насилие, често с „отмъстителен и сектантски характер“,⁹⁹⁵ насочено главно срещу *алауитските общности*. Насилието включваше извънсъдебни убийства,⁹⁹⁶ произволни стрелби по домове, масови арести, насочени към мъже над 18-годишна възраст, както и нападения и опожаряване на къщи в Х. (вижте по-долу, раздел 5.8.6) и *западните селски райони на Х.*, включително селата Ал-Б., Д. Р.,⁹⁹⁷ и Ал-Р.⁹⁹⁸ В Ал-Р. проасадски „остатъци от режима“ бяха започнали с атака срещу конвой извън селото, използвайки разлято масло по пътя, за да влошат управлението на превозните средства. Само в това село са били убити 63 жители, според Christian Science Monitor (CSM).⁹⁹⁹ SNHR е регистрирала убийството на 49 души от въоръжени сили, участващи във военни операции (нередовни фракции и организации, номинално свързани с Министерството на отбраната) в провинция Х. между 6 и 10 март 2025 г. Сред жертвите са 15 деца, 10 жени и един медицински работник.¹⁰⁰⁰

Международната кризисна група отбелязва, че силите за обща сигурност бързо са успели да разширят контрола си над няколко части на страната, включително столицата Д. и *други централни градове като Х.* Въпреки това, в някои райони тлееха вълнения след падането на режима на А., където преходната администрация се бореше да поддържа контрол, включително в *селските райони на Х.* Многобройни убийства и отвлечения от отмъщение, насочени предимно срещу *алауити*, и общата неспособност на властите да поддържат обществената безопасност допринесоха за „чувство за държавно преследване“, особено сред тази група, и допълнително подкопаха обществената безопасност и доверие.¹⁰⁰¹

През април 2025 г. Израелските отбранителни сили (IDF) извършиха въздушни удари, насочени към военното летище в [населено място], като според съобщенията съоръжението беше унищожено и десетки цивилни и военни бяха ранени.¹⁰⁰² Според А. прес (AP) въздушните удари са били насочени към авиобаза, където Турция според съобщенията е имала „интереси от военно присъствие“. ¹⁰⁰³ Допълнителни въздушни удари на IDF срещу [населено място] през май 2025 г. бяха насочени към щаба на 47-ма бригада, военна база, преди това свързана с „режима на Баас“, според информационната агенция Х. (ANHA).¹⁰⁰⁴

(d) Инциденти, свързани със сигурността

Между 9 декември 2024 г. и 31 май 2025 г. ACLED е регистрирал 229 инцидента, свързани със сигурността, в провинция Х. (вижте Фигура 13). За периода между 1 март и 31 май 2025 г. ACLED е регистрирал 105 инцидента, свързани със сигурността (определени като битки, експлозии/дистанционно насилие, насилие срещу цивилни) в провинция Х.. От тези инциденти 7 са кодирани като битки, 30 като експлозии/дистанционно насилие и 68 като насилие срещу цивилни.¹⁰⁰⁵

През референтния период инциденти, свързани със сигурността, са регистрирани във всичките пет области на губернаторството. Най-голям брой такива инциденти е регистриран в Х. (49 инцидента, свързани със сигурността), следван от Ас-Сукайлабия (19 инцидента, свързани със сигурността) и Ас-С. (17 инцидента). Най-малко инциденти са регистрирани в област М. (7 инцидента, свързани със сигурността). Според данни на ACLED, *неидентифицирани въоръжени групировки* са участвали като основен участник (кодирани като „Актор 1“ или „Актор 2“) в почти 70% от всички инциденти, свързани със сигурността, регистрирани през референтния период, особено в инциденти, кодирани като „насилие срещу цивилни“ и „експлозии/дистанционно насилие“, където в повечето случаи са участвали и цивилни. Военните и полицейските сили на С. са участвали в

почти 27% от всички регистрирани инциденти, особено в инциденти, кодирани като насилие срещу цивилни и битки. Повечето инциденти, кодирани като насилие срещу цивилни, са регистрирани през *март 2025 г.* и се отнасят до инциденти в контекста на „машабни операции“ срещу милиции, според източници, използвани от ACLED.1007

(д) Жертви сред цивилното население

През март 2025 г. SNHR регистрира 153 смъртни случая сред цивилното население в провинция Х.. В 121 от тези случаи SNHR регистрира „въоръжени сили, участващи в репресиите срещу сигурността на *сирийското крайбрежие*“ като извършители.1008 Броят на жертвите е намалял през април 2025 г., като са регистрирани 15 смъртни случая в цялата провинция.1009 През май 2025 г. броят на смъртните случаи сред цивилното население леко се е увеличил до 19.1010 За периода между март и май 2025 г. UCDP регистрира 137 смъртни случая сред цивилното население в провинция Х..1011

(f) Щети по инфраструктурата, свързани с конфликта, и експлозивни останки от войната През април 2025 г. организацията „Relief Across Borders“ отбеляза, че в *земеделските общности в провинция Х.* „задачите по маршрута“, като например работа, свързана със селското стопанство, или игри на открито, са се превърнали в „смъртоносни хазартни игри“.1013 Няколко източника съобщиха, че цивилни са били убити или ранени от експлозивни устройства, останали от войната, включително в селските райони на северна 1014, източна 1015 и южна Х.. 1016 Според съобщенията, Сирийската гражданска защита е отбелязала, че Х. е сред районите, където са се случили най-много инциденти, включващи остатъци от войната, между 27 ноември 2024 г. и 14 март 2025 г.1017 Избухването на насилие в началото на март 2025 г. е причинило „тежки“ щети на инфраструктурата в засегнатите региони, включително в провинция Х., според UNOCHA.1018 Докладът за С. посочва унищожаването на земеделска земя и изсичането на дървета от проасадските сили, особено на дървета, собственост на лица, свързани с бивши опозиционни групировки, което е оставило много завръщащи се вътрешно разселени лица да се борят да възстановят прехраната си.1019

(g) Разселване и завръщане, предизвикани от конфликт

Според оценки на ВКБООН, към 12 юни 2025 г. в провинция Х. са живели 212 243 вътрешно разселени лица, както и 181 567 лица, които са се завърнали в районите на провинцията от вътрешно разселване от 27 ноември 2024 г. насам.1020 ВКБООН допълнително изчисли, че общо 616 215 завърнали се лица, които са се завърнали от чужбина от началото на 2024 г., са живели в провинцията към 15 май 2025 г., като по-голямата част от тях (44 971) са се завърнали в **област Х.**, следвана от Ас-С. (9 432). От 8 декември 2024 г. 37 274 лица са се завърнали в провинция Х. от чужбина.1021

ВКБООН посочи съобщения за конфискации от местните власти на земи, използвани от местни семейства и предполагаеми собственици за отглеждане на маслинови и шамфъстъчни дървета. Съобщава се, че конфискациите са засегнали 12 села в североизточната част на Х., което е довело до разселването на приблизително 2000 (предимно алауитски) семейства в Х. и Х..1022 GPC споменава съобщения от семейства, завръщащи се от вътрешно разселване или чужбина, за „принудителни изгонвания и ретрибутивни конфискации на имущество“ в няколко губернатории, включително Х..1023“.

Съдът приема, че жалбоподателят не притежава рисковите профили, посочени във визираната актуална информация относно страната му на произход. Същият не е лице, което е избегнало или е дезертирало от военна служба, нито е укриващ се от военна

служба, още повече, че този профил бил е рисков при режима на А., докато преходната администрация е премахнала задължителната военна наборна служба. Същият не е с кюрдска етническа принадлежност, нито е непълнолетен, като групи, посочени като рискови във Временните насоки на АЕСОУ от м. юни 2025 г. Според данните, към 30 май 2025 г. провинция Х. е до голяма степен под контрола на *преходната администрация, ръководена от HTS, освен* малка част по протежение на района, граничещ с провинция Х. на изток, картографирана като „Територия на изгубения режим“, но кандидатът произхожда от [населено място], а не от земеделските райони на провинцията. Временното сирийско правителство консолидира контрола си над части от страната, включително градовете Д., А. и Х., като силите за обща сигурност бързо са успели да разширят контрола си над няколко части на страната, включително столицата Д. и *други централни градове като Х.* Ето защо сирийският гражданин не попада и в рисковата група на лице, опасяващо се от принудително или детско вербуване от кюрдските сили. Сирийските демократични сили (SDF) действат в североизточна С., който не е районът на произход на кандидата, още повече, че споразумението за интеграция между тях и временното правителство в началото на март доведе до значително намаляване на въоръжените конфронтации между SDF и фракциите на SNA, номинално свързани с правителството.⁸²⁷

Съдът приема, че данните за инциденти в провинция Х. *са настъпили предимно в контекста на насилието в крайбрежните райони, което се случи през март 2025 г.,* а не в централния град на провинцията, от където произхожда чуждият гражданин. Още повече, че насилието през м. март 2025 г. е било насочено главно срещу алауитските общности, от които кандидатът не твърди, че произхожда. Освен крайбрежните райони (Л. и Т.), то е засегнало западните селски райони на провинция Х., а не пряко [населено място].

Тук е мястото да се отбележи, че според ВКБООН цифрите на завърналите се в провинция Х. лица са трайни, което съответства и на обективния факт, че в [населено място] продължава да живее рожденото семейство на кандидата.

По изложените съображения не се установява, че към настоящия момент на цялата територия на С. и конкретно на територията на провинция Х. конфликтът достига до ниво, пораждащо сериозни и потвърдени основания да се смята, че търсещият закрила, върнат в С., в конкретен регион, поради самия факт на присъствието си на територията се излага на реална опасност да претърпи тежки заплахи срещу живота или личността си. Административният орган е извършил преценката си по прилагане на чл. 9, ал. 1, т. 3 от ЗУБ въз основа на информацията, съдържаща се в справки № МД-02-159 от 14.03.2025 г. относно обстановката в С., като е приел, че към момента не е налице вътрешен или международен въоръжен конфликт на територията на цялата страна.

От актуалната информация относно страната на произход на кандидата, съдържаща се в представени от ответника в хода на съденото производство справки с вх. №МД-02-367 от 01.07.2025 г. и вх. №МД-02-262 от 19.05.2025 г. се установява, че в страна са започнали, помирителни процеси, свързани най-вече с призивите на временното правителство на джихадистка групировка "Х. Т. аш Ш." за реинтеграция на всички воювали в миналото групировки в мирния процес. Според цитираната информация в С. е налице вътрешен конфликт и има случаи на насилие, но то не обхваща цялата територия на тази държава. Районът на големите градове са зона, контролирана от правителството. Въпреки регистрирани случаи на насилие, тези случаи

не могат да бъдат определени за достигащи нивото, разглеждано в Решение от 17 февруари 2009 г. на Съда на Европейския съюз по дело C-465/07. От информацията в справките става ясно, че дори и да се приеме наличие на въоръжен конфликт в С., то същият явно не е повсеместен. Съответно не може да се счита, че със самото си присъствие в дадена провинция, съответно населено място, кандидатът ще бъде изложен на тежки заплахи срещу живота или личността му поради безогледно насилие вследствие на въоръжения конфликт.

Във връзка с горното следва да бъде отбелязано, че съществуването на въоръжен конфликт в страната на произход на търсещото закрила лице не е предпоставка във всички случаи да се предоставя хуманитарен статут на основание чл. 9, ал. 1, т. 3 ЗУБ. При прилагането на визирания законов текст се изисква оценка на конкретния случай, каквато е извършено от административния орган и правилно е формиран извод, че визираната разпоредба от ЗУБ не намира приложение спрямо кандидата.

Към настоящия момент в С. не е налице ситуация на изключително безогледно насилие. Не се установяват данни понастоящем конфликтът там да е на нива, обосноваващи извод за съществуване на реален риск чужденецът непременно да понесе тежки посегателства. Още повече, следва да се отчете възприетата в цитираната практика на СЕС условност, че "колкото по-способен евентуално е молителят да докаже, че е специфично засегнат поради присъщи на личното му положение елементи, толкова по-ниска ще бъде степента на безогледно насилие, която се изисква, за да може той да търси субсидиарна закрила", т. е. хуманитарен статут. В тази насока следва да се отчете фактът, че самото лице не споделя обстоятелства, които да са представлявали непосредствената заплаха за живота и сигурността му в С.. Изрично е посочил, че не е бил жертва на насилие и не са били отправяни заплахи срещу него или семейството му. От данните по преписката не може да се направи и извод, че личното и общественото положение на жалбоподателя го поставят в такава рискова група, чиято дейност да го изложи на неблагоприятни последици на фона на съществуващия конфликт в страната по произход и спорадичните проблеми със сигурността там. Независимо от несъмнено несигурната и усложнена обстановка в С., съвкупната преценка на данните от приобщените по делото справки относно ситуацията в тази държава, включително представените в съдебното производство справки, не налагат извод за безогледно насилие в държавата на произход по смисъла на чл. 9, ал. 1, т. 3 ЗУБ, което би поставило чужденеца в реална опасност да претърпи тежка заплаха срещу живота или личността си единствено поради факта на присъствието си на територията на тази държава, без значение от личното му положение. Противен извод не следва от представената от процесуалния представител на жалбоподателя информация относно страната му на произход, от която не следва еднозначно, че С. се намира в ситуация на вътрешен или международен въоръжен конфликт.

Наред с това следва да бъде посочено, че кандидатът не споделя конкретни обстоятелства, които да са представлявали непосредствената заплаха за живота и сигурността му в С.. Споделените от него проблеми са изцяло финансови и същите не попадат в предметния обхват на ЗУБ. Обективен факт е, че рожденото семейство на кандидата продължава да живее в С., което е указание за липса на безогледно насилие, релевантно за предоставяне на хуманитарен статут. Предвид изложеното правилен е изводът на административния орган за липса на основание за предоставяне на хуманитарен статут, засегнато в специалната хипотеза на чл. 9, ал. 1, т. 3 от ЗУБ.

По делото е представено Становище на Представителството на ВКБООН в България, според което държавите носят отговорност да спазват задълженията си по международното бежанско право и правото в областта на правата на човека по отношение на бежанците и лицата, търсещи закрила, които се намират под юрисдикцията на съответната държава, което включва задължението да се гарантира пълно спазване на принципа за забраната за връщане (non-refoulement) съгласно международното бежанско право, забраняващ експулсирането или връщането по какъвто и да е начин на бежанец или лице, търсещо закрила до територията на страна, където то може да бъде изложено на риск от преследване. Според становището на международната организация забраната за връщане, предвидена в член 33, параграф 1 от Конвенцията от 1951 г., сама по себе си не предполага право на лицето да получи убежище в определена държава. Това означава, че когато държавите нямат възможност да предоставят закрила на лица, които търсят международна закрила на тяхна територия, те трябва да предприемат действия, които не водят до тяхното връщане, пряко или непряко, на място, където животът или свободата им биха били изложени на опасност поради тяхната раса, религия, националност, принадлежност към определена социална група или политически убеждения. Като общо правило, за да изпълнят задълженията си по Конвенцията от 1951 г. и/или Протокола от 1967 г., държавите са задължени да предоставят на лицата, търсещи международна закрила, достъп до територията си и до справедливи и ефективни процедури за предоставяне на убежище. В актуалното си становище по делото ВКБООН поддържа своята Позиция относно връщането в Сирийската Арабска Република от декември 2024 г., в която се посочва следното: Към настоящия момент, С. продължава да е засегната от нападения и насилие в някои части от страната; от широкомащабно вътрешно разселване; от взривни военни остатъци, покрили много части на страната; от опустошена икономика и мащабна хуманитарна криза, като още преди последните събития над 16 милиона души се нуждаят от хуманитарна помощ. Същевременно, както бе отбелязано и погоре, С. претърпява огромна разруха и щети на домове, критична инфраструктура и земеделски земи. Правото на собственост е силно засегнато, като през последното десетилетие са регистрирани широко разпространени нарушения на права свързани с жилищния фонд, земята и недвижимото имущество. Това води до сложни спорове по собствеността, чието разрешаване ще отнеме време. Предвид тези обстоятелства, ВКБООН продължава да призовава държавите да не връщат принудително в която и да е част на С. нито сирийски граждани, нито лица с предишно обичайно местоживеене в С., включително палестинци, които са пребивавали преди това в С., (параграф 4) ВКБООН продължава да призовава всички държави „да позволят на бягащите от С. цивилни граждани достъп до своите територии, да гарантират правото им на убежище и да спазват принципа за забрана на връщането (non-refoulement).“ (параграф 5). С оглед на бързо променящата се ситуация в С., ВКБООН към настоящия момент не може да предостави подробни насоки на лицата, вземащи решения за предоставяне на убежище, относно нуждата от международната закрила на гражданите на С.. ВКБООН ще продължи да следи внимателно ситуацията, с цел да предостави по-подробни насоки, веднага щом обстоятелствата го позволят. С оглед на настоящата несигурност в С., ВКБООН призовава държавите, предоставящи убежище, да спрат издаването на отрицателни решения по молби за международна закрила от сирийски граждани или лица без гражданство, с предишно обичайно местоживеене в С.. Преустановяването на

издаването на отрицателни решения следва да остане в сила докато ситуацията в С. не се стабилизира и не бъде налична надеждна информация за сигурността и правата на човека, която да позволи пълна оценка на необходимостта от предоставяне на статут на бежанец на отделни лица.“ (параграф 6).

Относно така предоставеното становище на ВКБООН съдът съобразява актуалната съдебна практика на ВАС, според която, представените в съдебното производство справки за актуалната общественно-политическа обстановка в С. са по-актуални от становището на ВКБООН от декември 2024 г., публикувано непосредствено след промяната на режима в С.. Съгласно приложената пред съда справка след падането на режима на Б. А. цялостната обстановка в С. се нормализирала, като е посочена статистика относно завърнали се в С. сирийци, а също и на вътрешно разселени лица, които са се завърнали по домовете си. Има данни за широка мрежа от услуги, обществени центрове, които предоставят помощ и съдействие на завръщащите се лица.

По изложените съображения съдът намира, че жалбата следва да бъде отхвърлена в цялост.

Водим от горното и на основание чл. 172, ал. 2, пр. 4 от АПК, **Административен Съд С. – град, I отделение, 69-ти състав,**

Р Е Ш И:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на М. М. Клейб Ю., ЛНЧ [ЕГН], [дата на раждане] в [населено място], област Х., С., със съдебен адрес [населено място], [улица], ет.1, чрез адв. А. П. от САК, срещу Решение № 3052 от 10.04.2025 г. на председателя на ДАБ при МС, с което му е отказано предоставяне на статут на бежанец и хуманитарен статут, поради липса на предпоставките по чл.8 и чл. 9 и на основание чл. 75, ал.1, т. 2 и т. 4 от ЗУБ.

Решението подлежи на обжалване в 14-дневен срок от съобщаването му на страните пред Върховния административен Съд на Република България.

СЪДИЯ: